

Barsel

Om studerendes sociale rettigheder
i forbindelse med barsel

Studenterrådgivningen

Indhold

Indledning	2	Faderskab	9
SU ekstra klip i forbindelse med barsel (fødselsklip)	3	Børnebidrag	10
Supplerende studielån	3	Særlige bidrag	10
Tillægsstipendium (forsørgertillæg)	3	Børne- og ungeydelse	10
Forhøjelse af fribeløb	4	Børnetilskud	10
Barselsorlov og barselsdagpenge	4	Særligt Børnetilskud til uddannelsessøgende forældre	11
Barselsdagpenge	4	Ekstra børnetilskud	11
Beregning af barselsdagpenge	5	Flerbørnstilskud	11
Nyuddannede	5	Børnepasning	12
Deltagelse i undervisning og eksamen	6	Nyttige adresser	12
Barselsdagpenge og ekstra SU-klip i forbindelse med barsel	6	Kort om Studenterrådgivningen	12
Ansøgningsfrist	6	Pjecer og øvrig information	13
Klage	6		
Barselsorlov fra erhvervsarbejde	6		
Forlængelse eller udsættelse af fraværsretten i forbindelse med barnets indlæggelse på hospital	7		
Oplysningspligt	7		
Arbejdsgiveren må ikke afskedige en på grund af graviditet og barsel	8		
Andre indkomstmuligheder	8		
Løn under barsel	8		
Medlemmer af a-kasse	8		
Kontanthjælp under orlov fra uddannelsen	8		
Supplerende, særlig støtte i forbindelse med høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde	9		
Hjælp til enkeltudgifter	9		

Indledning

I Studenterrådgivningen møder vi mange spørgsmål om barsels- og orlovsregler fra vordende eller nybagte forældre. Området kan virke uoverskueligt og kompliceret.

Formålet med denne pjece er at give studerende et overblik over de sociale rettigheder i forbindelse med graviditet og barsel, når man skal være forældre. Pjecen er ikke et samlet katalog over reglerne på området, men skal ses som svar på de hyppigst stillede spørgsmål, vi møder. Mange steder i pjecen er der henvisninger til de myndigheder, der træffer afgørelser, og som kan tilbyde detaljeret vejledning inden for netop deres område.

Når man skal have barn, er det væsentligt, at de ydre rammer er så trygge som muligt. Det kan forebygge usikkerhed og uro i en periode, hvor man skal samle sig om én af de vigtige opgaver livet.

Forhåbentligt kan oplysningerne i denne pjece hjælpe jer på vej.

Barselspjecen findes alene elektronisk, så vi lettere kan rette til, hvis der sker ændringer i reglerne.

Hvis der er behov for yderligere information, råd eller vejledning, er du velkommen til at kontakte Studenterrådgivningen. Du finder vores telefonnummer og adresser bagerst i pjecen.

Direktør for Studenterrådgivningen

Sten Kruse-Blinkenberg

Maj 2014 (revideret)

SU ekstra klip i forbindelse med barsel (fødselsklip)

Får man barn, mens man går på en videregående uddannelse, der berettiger til uddannelsesstøtte, kan moderen få tillagt 12 ekstra SU-klip på grund af fødsel. Af disse kan moderen vælge at overføre op til 6 klip til barnets far. Det kræver, at begge går på en videregående uddannelse og opfylder betingelserne for at få SU. Barnets far kan ikke overføre SU til moderen. Man skal ikke søge orlov fra studiet i forbindelse med barsel, idet man så vil miste sine rettigheder i SU-systemet. Man skal selv søge om de ekstra klip på Min SU på www.su.dk

Moderen bestemmer selv, hvornår hun vil have ekstra klip udbetalt. Dette kan dog tidligst ske to måneder før forventet fødsel. Man skal være studieaktiv i måneden før, man skal have ekstra klip udbetalt. Man betragtes som studieaktiv, når man ikke er erklæret studieinaktiv af SU-kontoret. Selv om man ikke har flere SU-klip tilbage i klippekortet, kan man søge ekstra klip i forbindelse med barsel.

I den periode, hvor man kun får ekstra klip udbetalt, behøver man ikke at være studieaktiv. Man har lov til at blive hjemme og passe sit barn og altså være fraværende fra uddannelsen, men skal fortsat være indskrevet på uddannelsen og må i den periode ikke modtage anden offentlig støtte, der udelukker SU eller være i lønnet praktik.

Man kan få ekstra klip i forbindelse med barsel udbetalt på forskellige måder, se www.su.dk Samme sted finder man de regler, der gælder, hvis man har fået barn før studiestart, eller mens man har orlov.

Skifter man til en anden videregående uddannelse, mens man er på barsel, bevares i nogen tilfælde retten til ekstra klip i den nye uddannelse. Læs mere på www.su.dk

Barnets far kan få 6 ekstra SU-klip, hvis han ved fødslen er i gang med en videregående uddannelse, der berettiger til uddannelsesstøtte. Det er ikke en betingelse, at moderen er uddannelsessøgende. Jf. ovenstående kan moderen vælge at overføre op til 6 af sine 12 ekstra klip til faderen, hvis de begge går på videregående uddannelser og opfylder betingelserne for at få SU.

Faderen skal selv søge om de ekstra SU-klip på SU-kontoret på uddannelsesinstitutionen. Han skal fremvise fødselsattest, faderskabserklæring eller anden dokumentation for faderskabet, men kan tidligst få udbetalt ekstra klippene fra den måned, fødslen sker. Han kan herefter selv bestemme, hvornår han vil have sine klip udbetalt. Faderen skal dog være studieaktiv måneden før, han skal have ekstra klippene udbetalt.

Supplerende studielån

Uddannelsessøgende, der er forsørgere, kan sammen med stipendium og studielån eller sammen med slutlån optage et supplerende studielån. Det ekstra SU-lån kan ikke udbetales samtidig med ekstra klip i forbindelse med barsel, se www.su.dk

Tillægstipendium (forsørgertillæg)

Udover mulighed for supplerende studielån kan forsørgere i nogle tilfælde få tillægstipendium/forsørgertillæg til SU. Det drejer sig om:

- enlige forsørgere
- samboende forældre, hvor begge modtager SU

Tillægstipendium kan ikke udbetales samtidig med fødselsklip. Man kan ikke beholde forsørgertillæg og forsørgerlånet til det første barn, når man får fødselsklip til 2. barn

Hvis du i perioder ikke får forsørgertillæg til SU, kan du i stedet for søge om børnetilskud som forældre under uddannelse. Det kan fx være perioder, hvor du modtager fødselsklip i forbindelse med barsel, eller fordi du er i praktik.

Tillægsstipendium kan i nogle tilfælde modtages samtidig med særligt børnetilskud til uddannelsessøgende - se mere om dette på side 10. ret side 11

Forhøjelse af fribeløb

Får man barn, forhøjes ens fribeløb automatisk, idet SU-styrelsen i forbindelse med indkomstkollen indhenter oplysning herom. Fribebet forhøjes med det fulde beløb, uanset hvornår på året man får barn. Fribebet forhøjes for begge barnets forældre.

Man må tjene det samme, uanset hvilken udbetalingsform på ekstra klippene, man vælger - enkelt-, dobbelt- eller miksklip. Man kan modtage ekstra klip samtidig med barselsdagpenge, hvis man opfylder betingelserne for at modtage barselsdagpenge. Læs mere om dette på næste side. Man får ikke højere støtte, fordi man får barn. Vær opmærksom på, at man kan søge om særligt børnetilskud til uddannelsessøgende forældre. Se mere på side 10 og spørg Udbetaling Danmark. Læs endvidere mere om ekstra klip i forbindelse med barsel, fribebet m.v. på www.su.dk

Bemærk, at man er forsørger, hvis man er biologisk forældre eller adoptivforældre til et barn under 18 år, og barnet har folkeregisteradresse hos en.

Barselsorlov og barselsdagpenge

De følgende afsnit om barselsdagpenge og barselsorlov fra erhvervsarbejde er kun interessante for dem, der har job sideløbende med uddannelsen, har afsluttet uddannelse eller er i lønnet praktik.

Reglerne om udbetaling af barselsdagpenge findes i Barselsloven. Reglerne om orlov i forbindelse med barsel findes i Lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselsorlov m.v. Reglerne er udformet således, at man, når man har ret til barselsdagpenge, da også altid har ret til orlov fra

arbejdet i samme periode. Derimod har man ikke nødvendigvis ret til barselsdagpenge, fordi man har ret til orlov.

Barselsdagpenge

Man har ret til barselsdagpenge, når

1. Man har været tilknyttet arbejdsmarkedet uafbrudt i de sidste 13 uger før barselsorlovens start og i denne periode har været beskæftiget i mindst 120 timer. Man må gerne have flere ansættelsesforhold, men det er et krav, at man er beskæftiget umiddelbart op til orlovens start. Betingelserne for at modtage barselsdagpenge skal være opfyldt senest ved fødslen, *eller*
2. Man ville have været berettiget til arbejdsledighedsdagpenge, såfremt man ikke gik på barsel, *eller*
3. Man indenfor den seneste måned før fødslen har afsluttet en erhvervsrettet uddannelse af mindst 18 måneders varighed, her er ingen krav om A-kasseindmelding, *eller*
4. Man afslutter en erhvervsrettet uddannelse af mindst 18 måneders varighed efter fødslen, men inden for den almindelige barselsorlov (46 uger efter fødslen). Man har i dette tilfælde ret til barselsdagpenge fra det tidspunkt, hvor man er dagpengeberettiget medlem af en a-kasse og altså ville have modtaget arbejdsledighedsdagpenge, såfremt man ikke havde fået barn, *eller*
5. Man er elev i lønnet praktik i en uddannelse, der er reguleret ved eller i henhold til lov. F.eks. vil pædagogstuderende være omfattet af loven og dermed være fritaget for at opfylde det almindelige krav om 13 ugers tilknytning til arbejdsmarkedet for at kunne modtage barselsdagpenge.

Man skal være opmærksom på, at man, hvis man modtager barselsdagpenge på grundlag af lønnet praktik, fortsat vil være berettiget til dagpenge efter praktikperiodens ophør, såfremt man ikke deltager i undervisning eller genoptager arbejdet i barselsperioden.

Ad punkt 1: Bemærk, "beskæftiget umiddelbart op til orlovens start" betyder, at man ikke er berettiget til barselsdagpenge, hvis ens ansættelse ophører f.eks. dagen før, man er berettiget til at gå

på barsel. Ansættelsen betragtes til gengæld ikke som ophørt, hvis man er sygemeldt fra ansættelsen, når man går på barsel.

Ad punkt 1: Bemærk, at "tilknyttet til arbejdsmarkedet uafbrudt ..." ikke betyder, at man betragtes som ansat i et fast ansættelsesforhold, hvis man arbejder i et vikarbureau, hvor man har mulighed for at sige nej til tilbudt arbejde og ikke har et opsigelsesvarsel. En undtagelse er dog, hvis man arbejder i en vikaransættelse, hvor ens arbejdsdage er fastlagte på forhånd f.eks. en måned frem, eller man har en aftale om, hvor meget man mindst arbejder i perioden.

Ad punkt 3: Bemærk, Udbetaling Danmark kan ikke kræve, at man er medlem af en A-kasse, men man kan få brug for forsørgelse efter barsel. Det kan derfor være en fordel, at være tilmeldt en A-kasse. For at blive berettiget til dagpenge ved ledighed fra en A-kasse skal man indmelde sig inden for de første 2 uger efter afsluttet uddannelse. Se endvidere under afsnittet "Nyuddannede".

Hvis man er selvstændig erhvervsdrivende, kan man få barseldagpenge, hvis man ved orlovens begyndelse og inden for de sidste 12 måneder har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed i væsentligt omfang (dvs. svarende til mindst halvdelen af normal ugentlig arbejdstid) i mindst 6 måneder, heraf den seneste måned forud for fraværsperioden.

Faderens dagpengerettigheder fungerer uafhængigt af, om moderen er berettiget til dagpenge eller ej og uafhængigt af, om moderen er berettiget til ekstra klip i forbindelse med barsel.

Beregning af barseldagpenge

Barseldagpenge til lønmodtagere beregnes på grundlag af det ugentlige timetal og den timefortjeneste, som lønmodtageren ville have haft under fraværet efter betaling af arbejdsmarkedsbidrag. Hvis denne indtægt i det enkelte tilfælde ikke er egnet til beregning af barseldagpenge, anvendes i stedet den gennemsnitlige indtjening inden for de seneste 4 uger før fraværets begyndelse.

Hvis antallet af arbejdstimer i 4-ugers perioden ikke kan anses for sædvanligt, anvendes det gennemsnitlige antal arbejdstimer og den gennemsnitlige timefortjeneste inden for de seneste 13 uger før fraværets begyndelse.

Hvis man skal have barseldagpenge på baggrund af lønnet praktik og samtidig har haft et fritidsjob, skal begge indtægter tages med i beregningen og kan dermed give højere sats.

Nyuddannede

Hvis fødslen finder sted efter, at man har afsluttet sin uddannelse, kan man få barseldagpenge, *enten* hvis man er indmeldt i en A-kasse, *eller* hvis man har afsluttet uddannelsen inden for den seneste måned, før barselsperioden begynder.

Sker fødslen, før man har afsluttet sin uddannelse og ikke har optjent ret til barseldagpenge på baggrund af erhvervsarbejde under studiet, kan man i så fald først få barseldagpenge fra tidspunktet, hvor man ville være dagpengeberettiget i A-kassen efter afslutning af studiet.

Vær opmærksom på, at det i værste fald kan betyde, at man står uden indtægt i karensperioden og i optjeningsperioden, dvs. det kan vare op til 9 uger inden man får penge udbetalt. Man har mulighed for at søge om kontanthjælp i perioden, dog skal visse betingelser være opfyldt. Spørg din kommune.

Har man været studiemedlem i en A-kasse minimum 12 måneder før afslutning af uddannelse, eller måske tidligere har afsluttet en uddannelse og på det tidspunkt meldt sig ind i en A-kasse, kan man være berettiget til at modtage barseldagpenge umiddelbart i forlængelse af afslutning af studiet.

De uger, man har været på barsel, medens man studerede, trækkes fra det antal uger, man kan få barseldagpenge efter studiet.

Vær opmærksom på, at man fra det tidspunkt, man afslutter sin uddannelse, ikke længere er berettiget til SU-ekstra klip.

Man skal være opmærksom på, at hvis man har meldt sig i en A-kasse som nyuddannet bachelor, men fortsætter på kandidatdelen og får barn der, kan man få barselsdagpenge, hvis man tager orlov eller holder op på studiet.

Reglerne er komplicerede, så tal med Udbetaling Danmark, der afgør sager om barselsdagpenge. Søg svar på www.borger.dk

Deltagelse i undervisning og eksamen

Intentionen i Barselloven er at sikre samværet mellem forældre og barn. De første 2 uger efter fødslen har moderen ret og pligt til fravær.

Derudover er der ikke i Barselloven fastsat nærmere betingelser om, hvordan man skal forholde sig under en barselorlov for at have ret til barselsdagpenge. Der er således ingen bestemmelser, der forhindrer, at barnet kan være i et dagpasningstilbud under orloven, og der er heller ikke nogen bestemmelse, der forhindrer, at den, der modtager barselsdagpenge, kan deltage i undervisning eller eksamen under orloven.

Der kan således ikke stilles krav om, at man framelder sig uddannelsen eller tager orlov fra denne for at modtage barselsdagpenge.

Barselsdagpenge og ekstra SU-klip i forbindelse med barsel

Man kan modtage barselsdagpenge og ekstra klip i forbindelse med barsel samtidig, svarende til at man kan have lønindkomst og SU samtidig. Man skal være opmærksom på, at barselsdagpenge også indgår i fribeløbet.

Ansøgningsfrist

Ansøgning om dagpenge ved graviditet og fødsel skal indgives til Udbetaling Danmark inden 8 uger efter fødslen. Hvis ansøgningen ikke er indgivet inden denne frist, bortfalder retten til dagpenge. Det klogeste er dog, at man inden barselorloven kontakter Udbetaling Danmark med henblik på at få ansøgningsskema og få

afklaret beregningsgrundlaget, således at eventuelle tvistigheder herom kan afklares, inden barselsperioden starter.

Klage

Udbetaling Danmarks afgørelse om barselsdagpenge kan indklages for Ankestyrelsen www.ast.dk

Barselsorlov fra erhvervsarbejde

Som kvindelig lønmodtager har man som minimum ret til fravær fra arbejdet på grund af graviditet og barsel fra det tidspunkt, hvor der skønnes at være 4 uger til fødslen.

I tilfælde hvor lægen skønner, at graviditeten har et forløb, der vil medføre risiko for den gravide eller fosteret, hvis man arbejder frem til tidspunktet for normal barselorlov, vil man være berettiget til barselorlov allerede fra det tidspunkt. Det samme gælder, hvis arbejdets særlige karakter medfører risiko for fosteret, eller hvis man på grund af offentligt fastsatte bestemmelser er forhindret i at varetage sit arbejde, og arbejdsgiveren ikke kan anvise en anden passende beskæftigelse.

Efter fødslen har moderen ret og pligt til fravær de første 2 uger efter en fødsel. Herefter har hun ret til fravær i yderligere 12 uger. Faderen har ret til fravær i 2 sammenhængende uger efter fødslen eller efter modtagelse af barnet i hjemmet ved adoption eller efter aftale med arbejdsgiveren inden for de første 14 uger efter fødslen. Efter den 14. uge efter fødslen har forældrene tilsammen ret til orlov i 32 uger med fulde dagpenge.

Se skema på næste side.

	Før fødsel		Efter fødsel			Samlet
	Mor	Far	Mor	Far	Til sammen	I alt
Antal ugers ret til dagpenge	4	0	14	2	32	52

Forældrene kan vælge at holde orloven sammen eller i forlængelse af hinanden. Faderen kan påbegynde de 32 ugers orlov sideløbende med (eller i stedet for), at moderen holder sin 14 ugers orlov. Hvis forældrene ønsker det, kan orloven forlænges til 40 uger. Retten til dagpenge er dog fortsat 32 uger. Forældrene får således i de 40 uger udbetalt et beløb, der svarer til 32 ugers fulde dagpenge.

Beskæftigede lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende har ret til at forlænge orloven med yderligere 6 uger til i alt 46 uger, fra barnet er 14 uger gammelt. Det gælder fortsat, at der i perioden udbetales et beløb, der svarer til 32 ugers fulde dagpenge.

Beskæftigede lønmodtagere har ret til at udskyde mellem 8 og 13 uger af orloven til et senere tidspunkt, dog inden barnet fylder 9 år. Orloven skal holdes i én sammenhængende periode. Hvis man skifter job, bibeholdes retten overfor den nye arbejdsgiver.

Der er også mulighed for at aftale med sin arbejdsgiver at udskyde op til 32 uger af orloven, som kan holdes i mindre bidder, indtil barnet bliver 9 år. Hvis man skifter job, skal man indgå en ny aftale med den nye arbejdsgiver.

Det er ligeledes muligt efter aftale med arbejdsgiveren at genoptage arbejdet delvist og samtidig forlænge orloven på 32 uger. Det betyder f.eks., at man kan arbejde på halv tid og forlænge orloven til 64 uger.

Man skal i forbindelse med barsel være opmærksom på, at der er en række forskellige tidsfrister for underretning af ens arbejdsgiver.

En kvindelig lønmodtager skal med 3 måneders varsel underrette arbejdsgiveren om forventet fødsel, og om hun ønsker at udnytte sin ret til fravær før fødslen. En mandlig lønmodtager, der udnytter sin ret til fravær ved fødslen, skal med 4 ugers varsel underrette arbejdsgiveren om forventet tidspunkt for fraværets begyndelse og længden heraf.

Inden 8 uger efter fødslen skal arbejdsgiveren underrettes om, hvornår arbejdet genoptages. Såfremt moderen/faderen vælger at udskyde dele af orlovsretten efter den 14. uge efter fødslen, skal arbejdsgiveren ligeledes inden 8 uger efter fødslen underrettes om dette.

Forlængelse eller udsættelse af fraværsretten i forbindelse med barnets indlæggelse på hospital

B bliver barnet indlagt på hospital indenfor de første 46 uger efter fødslen, kan fraværsretten forlænges eller udsættes. Begge forældre, der ønsker orlov, skal uden unødigt ophold underrette arbejdsgiveren om indlæggelse eller udskrivning, hvis de ønsker orlovsperioden udsat eller forlænget. Fraværet kan forlænges med indlæggelsesperioden – dog max. 3 måneder. Retten til at forlænge orlovsperioden gælder dog ikke faderens ret til fravær i de 2 første uger. Der er mulighed for tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af handicappet eller alvorligt sygt barn. Spørg i kommunen.

Lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel gælder alle forældre - også ved adoption. Vi anbefaler, at man i forbindelse med adoption taler med kommunen om sine muligheder.

Oplysningspligt

Man har som forældre pligt til at informere Udbetaling Danmark under barselorloven, såfremt der sker ændringer i personlige og arbejdsmæssige forhold, som vil få konsekvenser for orloven og dermed for udbetalingen af barseldagpenge. Det drejer sig f.eks. om tilfælde, hvor arbejdet genoptages helt eller delvist, hvor den anden forælder tager orlov, eller hvor forældrene holder orlov samtidig.

I tilfælde, hvor man modtager løn fra arbejdsgiveren, skal Udbetaling Danmark også orienteres.

Hvis forældrene giver forkerte eller mangelfulde oplysninger, kan det medføre krav om tilbagebetaling.

Arbejdsgiveren må ikke afskedige en på grund af graviditet og barsel

Afskediges man på grund af graviditeten, eller fordi man ønsker at udnytte orlovsretten, skal afskedigelsen underkendes, såfremt man nedlægger påstand herom, med mindre det efter en afvejning af parternes interesser findes åbenbart urimeligt at kræve ansættelsesforholdet opretholdt eller genoprettet. Ved uberettiget opsigelse kan man klage til Ligestillingsnævnet. Hvis man er medlem af en fagforening, kan man i første omgang henvende sig til den.

Ligebehandlingsnævnet kan kontaktes på telefon 33 41 12 00. Man kan også indsende sin klage via www.ligebehandlingsnaevnet.dk, hvor der også findes klagevejledning.

Andre indkomstmuligheder

Som studerende kan man have andre muligheder for indkomst end SU-ekstra klip og dagpenge under barsel. Vær opmærksom på mulighederne, som bliver omtalt i det følgende.

Løn under barsel

I nogle tilfælde vil man være berettiget til løn fra sin arbejdsgiver under barselsorloven. Undersøg dette hos arbejdsgiveren.

Medlemmer af a-kasse

Er man i slutningen af graviditeten, har orlov og er dagpengeberettiget medlem af en a-kasse, har man i stedet for arbejdsløshedsdagpenge ret til barseldagpenge i barselsperioden. Tal med a-kassen om mulighederne.

Kontanthjælp under orlov fra uddannelsen

Studerende kan kun i særlige tilfælde få kontanthjælp. Dette gælder også under orlov, hvor der kun kan ydes hjælp, hvis man ikke ville have været berettiget til S.U., herunder adgang til forlænget støttetid i forbindelse med fødsel og adoption samt til at optage slutlån, såfremt man var indskrevet på uddannelsen.

Ret til kontanthjælp forudsætter, at man har været udsat for en såkaldt social begivenhed, der medfører, at man ikke kan skaffe det nødvendige til egen og familiens forsørgelse, samt at man ikke har indtægt, formue eller ægtefælle/samlever, der kan forsørge en. Hvis man modtager kontanthjælp under barsel, har man ikke pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet i en periode på 6 måneder.

Unge under 30 år og uden en erhvervskompetencegivende uddannelse modtager uddannelseshjælp, Unge over 30 år og personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse modtager kontanthjælp. Der er forskellige takster afhængig af, om man er forsørger, reelt enlig, er gift med eller bor sammen med en person der modtager SU, uddannelseshjælp eller kontanthjælp og om man er under 25 år.. Se taksterne på www.borger.dk under aktuelle beløb.

Kontanthjælp udbetales bagud. Det betyder, at der skal søges kontanthjælp en måned før, man har brug for den. Der kan i særlige tilfælde, f.eks. hvis man som SU-modtager har fået en forudbetalt ydelse, bevilges et engangsbeløb efter Aktivlovens §25 a til forsørgelse i den måned, man ingen indtægt har.

Har man indkomst, modregnes den efter nærmere regler.

Er man gift, eller samlevende, beregnes kontanthjælpen ud fra principperne om gensidig forsørgerpligt. Overstiger ægtefællens indkomst vedkommendes eget kontanthjælpsniveau, vil ægtefællens indtægt nedsætte kontanthjælpen. Hvis kun en af ægtefællerne/det samlevende par er berettiget til hjælp og den anden ægtefælle modtager en offentlig forsørgelsesydelse beregnes der ikke hjælp til den ægtefælle, der modtager en offentlig

forsørgelsesydelse. Er man f.eks. gift med en studerende, der lever af stipendier, lån eller anden offentlig forsørgelsesydelse, skal ens kontanthjælp beregnes, som var man enlig. Kun hvis ægtefællen (som er studerende) har indkomst over et vist beløb se borger.dk afhængigt af, om den pågældende har forsørgelsespligt over for børn eller ikke, skal overskuddet alligevel fratrækkes den andens kontanthjælp.

Der gælder i 2014 en særlig overgangsbestemmelse for beregning af hjælpen til samlevende således, at reglerne om gensidig forsørgelse mellem samlevende kun får halv virkning i 2014.

Supplerende, særlig støtte i forbindelse med høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde

Hvis man opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp og har særligt høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde, er man måske berettiget til støtte til dækning af noget af boligudgiften i henhold til Aktivlovens §34. Der gælder dog en række undtagelser for unge under 30 år. Ved boligudgift forstås husleje (fratrasket boligsikring), el, gas, vand samt afdrag på boliglån.

Der er fastsat forskellige minimumsgrænsebeløb på, hvor høj en boligudgift skal være, før man kan søge støtte afhængig af, om man er ikke-forsørger eller forsørger. Grænsebeløbet nedsættes for hvert barn, man har udover det første. Disse grænsebeløb kan ses på www.borger.dk under aktuelle beløb.

Hjælp til enkeltudgifter

Som udgangspunkt vil studerende som nævnt ikke være berettiget til økonomisk hjælp fra kommunen i forbindelse med at få et barn.

Hvis man er i en økonomisk, særlig vanskelig situation, kan der søges om hjælp til enkeltudgifter i kommunen. I henhold til Aktivlovens § 81 kan der søges om hjælp til rimeligt begrundet ekstraudgift. Det forudsætter, at man har været ude for ændringer i sine forhold, f.eks. skilsmisse, at man ikke kan få dækket udgiften

på anden vis, og at det er af afgørende betydning, at man får hjælp. Det vil derfor kun være undtagelsesvis, at denne hjælp kan ydes.

I henhold til Aktivlovens § 82 kan man søge hjælp til nødvendig udgift til behandling, medicin eller lignende, hvis man ikke selv har økonomisk mulighed for at afholde udgiften.

I henhold til samme lov § 83 gives mulighed for at søge hjælp til udgifter ved samvær med børn under 18 år, der ikke bor hos den, der ansøger.

Faderskab

Et faderskab er anerkendt, hvis faren og moren sammen underskriver en omsorgs- og ansvarserklæring. Forældrene kan få udleveret en omsorgs- og ansvarserklæring af jordemoderen. Når forældrene har underskrevet erklæringen, skal den sendes til kirkekontoret.

Hvis forældrene ikke indsender en omsorgs- og ansvarserklæring, skal moren, inden en måned efter hun har født, give Statsforvaltningen navnet på barnets far eller mulige fædre. Moren kan oplyse navnet på barnets far allerede, medens hun er gravid. Hvis moren nægter at oplyse navnet på en mulig far, skal hun til samtale og vejledning i Statsforvaltningen.

En mand kan i visse tilfælde anlægge en faderskabssag, hvis han mener at være far til et barn. Dette gælder også, selvom han ikke er gift med barnets mor.

Hvis den mand, som moren har udpeget som far, ikke vil anerkende faderskabet, kan Statsforvaltningen beslutte, om der skal fremskaffes arvebiologisk bevis. Det vil sige udtagning af prøver til en dna-undersøgelse.

Hvis Statsforvaltningen ikke kan afgøre sagen, sendes den til retten. Moren og de mulige fædre indkaldes til et retsmøde, hvor de skal forklare, om de har haft samleje og hvornår. Både moren og de

mulige fædre har pligt til at vidne, og de kan afhentes af politiet, hvis de ikke møder op. Retten kan også beslutte, at der skal tages prøver til en dna-undersøgelse. Rettens dom i en faderskabssag kan ankes til landsretten.

Når faderskabet er fastslået, har barnet ret til bidrag fra sin far, ret til navn og arveret efter ham.

Hvis faderskabet ikke kan fastslås, kan moderen i stedet søge Udbetaling Danmark om særligt børnetilskud som kompensation for det manglende bidrag fra en far. Det særlige børnetilskud svarer til normalbidraget. Der kan læses mere om særligt børnetilskud i afsnittet om børnetilskud på næste side og på www.borger.dk. Se www.statsforvaltning.dk hvor yderligere oplysninger findes.

Børnebidrag

Forældre har pligt til at forsørge deres børn. En forælder, der ikke bor sammen med barnet, kan blive pålagt at betale børnebidrag til den, der forsørger barnet.

Det normale bidrag består af et grundbeløb og et fast tillæg. Alt efter forældrenes bruttoindtægt og antallet af børn, man skal forsørge, kan der lægges et yderligere tillæg til bidraget. Dette tillæg beregnes ud fra det faste grundbeløb.

Kan forældrene ikke blive enige om beløbet, kan afgørelsen overlades til Statsforvaltningen, der så fastsætter børnebidragets størrelse.

Hvis den bidragspligtige ikke betaler børnebidraget, kan Udbetaling Danmark udlægge bidraget. I første omgang ved at lægge ud for det, der svarer til normalbidrag og eventuelle særlige bidrag og derefter inddrive beløbet hos den forælder, der skal betale bidraget.

Udbetaling Danmark lægger ikke ud for beløb, der er aftalt ud over normalbidraget. Hvis bidraget skal betales gennem Udbetaling

Danmark, skal der først udarbejdes et bidragsdokument i Statsforvaltningen.

Særlige bidrag

Statsforvaltningen kan også bestemme, at faderen skal betale et bidrag til udgifterne ved fødslen - et såkaldt fødselsbidrag og til moderens underhold to måneder før og en måned efter fødslen. En forælder kan også søge om at få særlige bidrag fra den anden forælder til dåb og konfirmation eller i forbindelse med barnets uddannelse.

Se www.statsforvaltning.dk hvor yderligere oplysninger findes.

Børne- og ungeydelse

Hvis man opfylder betingelserne, får man automatisk tilsendt ydelsen.

Til børn fra 0-14 år udbetales en børneydelse kvartalsvis.

Til unge på 15-17 år udbetales en ungeydelse månedsvist.

Ungeydelsen kan under visse omstændigheder bortfalde, f.eks. hvis den unge ikke er i uddannelse eller har arbejde.

Se betingelser og takster på www.borger.dk

Børnetilskud

Der findes følgende 5 former for børnetilskud:

- børnetilskud til forældre under uddannelse
- ordinært børnetilskud
- ekstra børnetilskud
- flerbørnstilskud
- særligt børnetilskud

Alle 5 former for børnetilskud er skattefri og søges i kommunen. Børnetilskud indgår ikke i SU's fribeløbsberegning og kan ikke modregnes i eventuel kontanthjælp efter Aktivloven.

Ansøgningskemaer og yderligere oplysninger om børnetilskud kan hentes i Udbetaling Danmark eller på www.borger.dk

Særligt Børnetilskud til uddannelsessøgende forældre

I nogle tilfælde kan studerende få et børnetilskud til uddannelsessøgende. Tilskuddet udbetales kun efter ansøgning og tidligst i det kvartal, der følger efter ansøgningstidspunktet. Samlevende studerende, hvor begge modtager forsørgertillæg og de har mere end et barn, kan søge Udbetaling Danmark om børnetilskud til forældre under uddannelse.

Børnetilskuddet til uddannelsessøgende er indkomstafhængigt. Tilskuddet nedsættes ved stigende indkomst. Se indkomstgrænserne på www.borger.dk under aktuelle beløb.

Hvis ens indtægtsforhold ændres i løbet af året, har man pligt til at oplyse om dette. Børnetilskuddet reguleres herefter for de følgende kvartaler.

Tilskuddet søges hos Udbetaling Danmark. Der skal udfyldes en særlig blanket, som kan hentes på www.borger.dk.

Man skal være tilmeldt en uddannelse, der er godkendt af SU eller som giver ret til optagelse i en arbejdsløshedskasse.

Hvis man har opbrugt sine SU klip eller modtager SU fødselsklip, og man dermed ikke er berettiget til forsørgertillæg kan man søge børnetilskud til uddannelsessøgende.

Hvis man er berettiget til slutlån fra SU, har man også mulighed for at søge det særlige børnetilskud for uddannelsessøgende.

Vær opmærksom på at du ikke kan få særligt børnetilskud, hvis du får forsørgertillæg som studerende. Ordinært børnetilskud

Ordinært børnetilskud udbetales kvartalsvis. Det udbetales kun efter ansøgning og kun til reelt enlige – dvs. at man ikke må leve i ægteskabslignende forhold. Er der fælles forældremyndighed, uden at forældrene bor sammen, kan det ordinære børnetilskud kun udbetales, hvis den af forældrene, der har barnet folkeregistreret hos sig, er reelt enig. Børnetilskud udbetales for det kvartal, som følger efter barnets fødsel.

Ekstra børnetilskud

Ekstra børnetilskud udbetales kvartalsvis. Ekstra børnetilskud ydes kun efter ansøgning og kun, hvis man også er berettiget til ordinært børnetilskud og er bopælsforælder. Det ekstra børnetilskud ydes altså som ét ekstra oven i det ordinære, uanset antallet af børn.

Flerbørnstilskud

Flerbørnstilskud udbetales kvartalsvis pr. barn, indtil børnene fylder 7 år. Tilskuddet ydes kun ved flerbørnsfødsler – dvs. f.eks. ved fødsel af tvillinger, trillinger eller flere. Flerbørnstilskuddet udbetales for hvert barn udover det første.

Flerbørnstilskuddet ydes uden ansøgning for det kvartal, som følger efter børnenes fødsel.

Flerbørnstilskuddet udbetales til moderen, medmindre faderen har hel eller delvis forældremyndighed og har børnene folkeregistreret hos sig. Det ydes oven i eventuelle andre børnetilskud.

Særligt børnetilskud

Særligt børnetilskud udbetales kvartalsvis og ydes oven i eventuelle andre børnetilskud, hvis:

- faderskab til barnet ikke er fastslået, *eller* hvis kun den ene af forældrene lever, *eller*
- hvis barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af enlig person, *eller*
- *forælderen er eneadoptant eller*
- hvis en eller begge forældre modtager social pension, *eller*
- hvis social pension til en eller begge af 2 pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi vedkommende er anbragt i pleje, på institution eller i fængsel, *eller*
- hvis der ifølge overenskomst med andre stater ikke er mulighed for at udfærdige bidragsresolution, der kan danne grundlag for forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Børnepasning

Regler for tilbud om daginstitution/dagpleje og takster er beskrevet i dagtilbudsloven. Efter loven er der pladsgaranti, hvilket betyder, at kommunen skal anvise en plads i et dagtilbud til barnet, fra det er fyldt 26 uger. Forældre skal være opmærksomme på, hvor lang tid de evt. kan risikere ikke at kunne følge studiet på grund af manglende børnepasningsmuligheder. Det er nemlig ikke muligt at få tildelt ekstra SU-klip på grund af manglende børnepasning, når ekstra klippene i forbindelse med barsel er opbrugt. Det er derfor vigtigt, at man orienterer sig på kommunens hjemmeside om, hvornår og hvordan man får skrevet sit barn op til en dagtilbudsplads.

På kommunens hjemmeside ser man også, hvilket tilbud der kan gives, og hvad man skal betale.

Der er følgende muligheder for tilskud til betaling:

- Økonomisk friplads
- Søskendetilbud
- Behandlingsmæssig friplads
- Socialpædagogisk fripladstilskud

Vi håber, at I med denne pjece har fået et bedre overblik over dette komplicerede område, og at I nu ved, hvor I kan søge yderligere informationer.

Husk, at I også har muligheder for at kontakte Studenterrådgivningen, hvis I får brug for hjælp til at finde vej.

Nyttige adresser

www.borger.dk Her kan du læse om muligheder, takster for sociale ydelser, og i nogle tilfælde ansøge digitalt om ydelser hos Udbetaling Danmark.

www.su.dk Her kan du læse alt om SU, herunder elektronisk ansøgning.

www.statsforvaltningen.dk Her kan du læse om børnebidrag, faderskab m.v.

www.atp.dk/wps/wcm/connect/udbetalingdanmark/ud.dk/indhold/privat.html Hos Udbetaling Danmark kan du ansøge om udbetaling af barseldagpenge og børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Kort om Studenterrådgivningen

Du er velkommen til at kontakte Studenterrådgivningen, hvis du har yderligere spørgsmål om barsel eller i øvrigt har brug for hjælp. Studenterrådgivningen tilbyder gratis social-, psykologisk- og psykiatrisk rådgivning og behandling til studerende på mellemlange og lange videregående uddannelser.

Studenterrådgivningen er en institution under Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelse.

Rådgiverne består af socialrådgivere, psykologer og psykiatere. Samtlige medarbejdere har tavshedspligt – dette gælder også i forholdet til offentlige myndigheder. Studenterrådgivningen arbejder med et bredt udsnit af problemer, der kan opstå for studerende.

Studenterrådgivningen kan kontaktes på telefon 70 26 75 00.

Se også www.srg.dk

Pjecer og øvrig information

Studenterrådgivningen har udgivet en række pjecer om nogle af de udfordringer, man kan møde som studerende:

Stress
Eksamen
Perfektionisme
Et godt studieliv
Revalidering og handicaptillæg*
Angst- og panikanfald*
10 gode råd til gruppearbejdet*
Udsætter du dig selv for udsættelse?*

* fås kun i elektronisk form

For bestilling af pjecer, send venligst en mail til pjecer@srg.dk

Pjecerne kan desuden downloades på www.srg.dk

Læs mere på www.srg.dk

Ansvarsfraskrivelse

Studenterrådgivningen yder gratis rådgivning og behandling til studerende ved lange og mellemlange uddannelser. Studenterrådgivningen er ikke en udbetalende myndighed og kan ikke gøres erstatningsansvarlig for de informationer, som findes i pjecen - uanset om disse informationer mod forventning skulle være ukorrekte.

Indholdet på www.srg.dk og i vores pjecer/informationsmaterialer er tænkt som generel information om forskellige problemstillinger og er udtryk for en overordnet vurdering af en given problemstilling. Studenterrådgivningen kan derfor ikke pålægges ansvar for skader eller tab, som brugerne direkte eller indirekte pådrager sig på grundlag af de informationer, som kan læses på websitet eller i vores pjecer/informationsmaterialer.

Studenterrådgivningen ajourfører løbende pjecer/informationsmaterialer samt indholdet på www.srg.dk, men der kan alligevel forekomme lovændringer f.eks. i SU-loven, som endnu ikke er blevet opdateret på websitet www.srg.dk eller i vores pjecer/informationsmaterialer. Vores brugere opfordres derfor altid til at holde sig ajour om eventuelle ændringer hos de pågældende myndigheder.